

Tasoerot

Yleistä

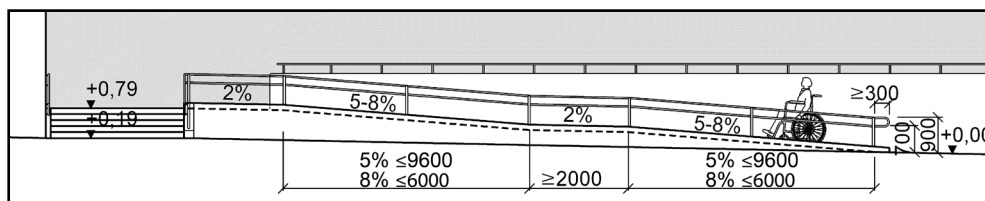
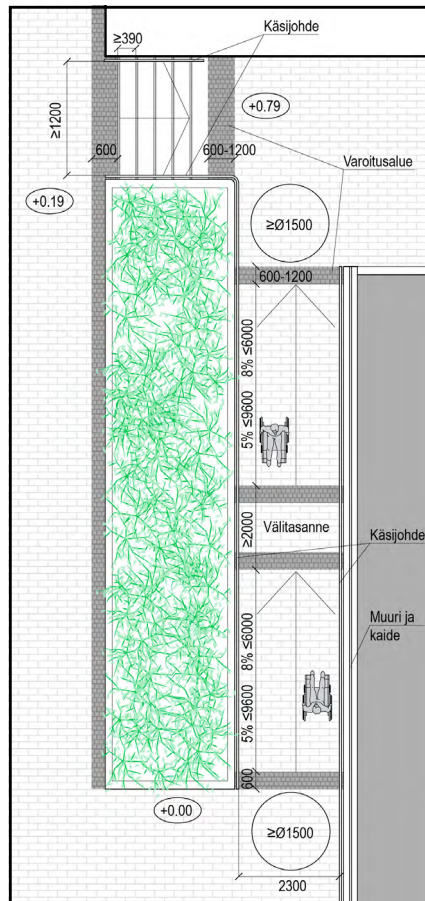
Luiska on toimiva vaihtoehto vain alle 1 m korkeuseroissa. Portaiden yhteydessä tulee olla korvaava portaaton yhteys, myös luiskan yhteydessä tulee olla portaat. Jos tasoero on niin suuri, että luiskat muodostuvat kohtuuttoman pitkiksi, tulee tason vaihtomahdollisuus turvata hissillä.

Luiskat ja portaat tulee sijoittaa niin, että reitit niille ovat turvallisia, helposti löydettäviä ja selkeästi hahmotettavia. Tarpeettomia suunnanmuutoksia tulee välttää ja reitien muutoskohdat tulee osoittaa selkeästi. Luiskien ja portaiden tulee olla suoria, ei vinoja eikä kaarevia. Kunnossapidon vaatimukset tulee ottaa huomioon ratkaisuja suunniteltaessa niin, että tasoerojen toimivuus voidaan taata kaikissa olosuhteissa. Tasoerot tulee valaista tasaisesti, riittävän voimakkaasti ja häikäisemättömästi. Erikoistasolla valaistustehon tulee olla luiskissa vähintään 50 lx ja portaissa 50-100 lx. Kaltevalla kevyen liikenteen reitillä vähintään 10 lx. Pintamateriaalien tulee olla karkeita, eikä märkänäkään liukkaita.

Luiskat

Luiskan kaltevien osuuksien tulee olla suoravartiset ja kääntymisen tulee tapahtua vain välitasanteiden kohdalla. Koneellisesti puhtaana pidettävän luiskan leveyden tulee olla vähintään 2300 mm. Kahden pyörätuolin kohdatessa leveyden tulee olla vähintään 1800 mm. Luiskan leveyden tulee olla vähintään 900 mm, mutta suositeltava minimileveys on 1200 mm, joka on riittävä myös avustajan tai opaskoiran kanssa liikkuvalla henkilölle. Luiskan kääntymiskohdassa tasanteen tulee olla 900 mm leveässä luiskassa vähintään 1500x1500 mm. Pyörätuolia varten tarvittava kääntöympyrä on halkaisijaltaan vähintään 1500 mm, sähköpyörätuolilla 2500 mm. Sulanapitojärjestelmä tai kattaminen on suositeltava.

Luiskien suositeltava kaltevuus on 5 % tai loivempi ja maksimikaltevuus on 8 %. Pitkissä luiskissa, joiden kaltevuus on yli 5 %, tarvitaan 6 metrin välein vähintään 2 metrin pituinen suora välitasanne. Sivukaltevuutta saa olla erikoistasolla enintään 2 %. Poikkeamat tasaisuudessa saavat olla enintään 5 mm ja laattojen saumat saavat olla enintään 5 mm leveitä. Luiskaan rakennetaan vähintään 50 mm korkuinen suojareunus, kun luiska ei rajoitu seinään, muuriin, alajohteelliseen (avoin väli tasolta enintään 50 mm kaiteeseen estämään pyörällisen apuvälineen suistuminen) tai se ei ole ympäröivän maaston tasolla.

SuRaKu-korteissa esitetään yleishojeet esteettömien julkisten ulkoalueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon.

Korttien mallisuunnittelmissa esitetään yksi tapa tuottaa esteetöntä ympäristöä, mutta tuotteita ja suunnitteluratkaisuja kehittämällä voidaan ympäristön laadun ja esteettömyyden tasoa edelleen parantaa.

Korttien ohjeet perustuvat SuRaKu-projektissa määriteltyihin esteettömyyskriteereihin ja laadittuihin mallisuunnitelmiin. Ohjeet on päivitetty vastaamaan vuoteen 2022 mennessä voimaan tulleita asetuksia ja esteettömyyteen liittyviä ohjeita.

Alueet on jaettu kahteen esteettömyyden vaatimustason. Kaikkien alueiden tulisi olla vähintään perustasoa. Lisäksi seuraavilla alueilla tulisi toteuttaa korkeampaa esteettömyyden erikoistasoa:

- Kävelykatuympäristöt
- Keskusta-alueet, joilla on julkisia palveluja
- Vanhus-, vammais-, sosiaali- ja terveystalot tarjoavien toimipaikkojen ympäristöt
- Alueet, joilla paljon vanhus- ja vammaisasuntoja
- Julkisen liikenteen terminaali-alueet ja pysäkkialueet
- Liikunta- ja leikkipaikat, joilla huomioitu kaikki käyttäjät
- Esteettömät reitit esim. virkistysalueilla

Määräykset

Asetus rakennuksen esteettömyydestä 241/2017

Asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 1007/2017

Muut ohjeet

RT 103141, 2019: Esteetön liikkumis- ja toimimisympäristö

RT-103027, 2019: Portaat ja luiskat

RT 103344, 2021: Kaiteet ja käsijohteet

RT 98-11281, 2017: Liikenne-merkit ja opasteet kiinteistön ulkopuolella

SFS_EN 81-70, 2018: His-sien esteettömyys henkilöil-le mukaan lukien vammaiset henkilöt

www.sujuva.info

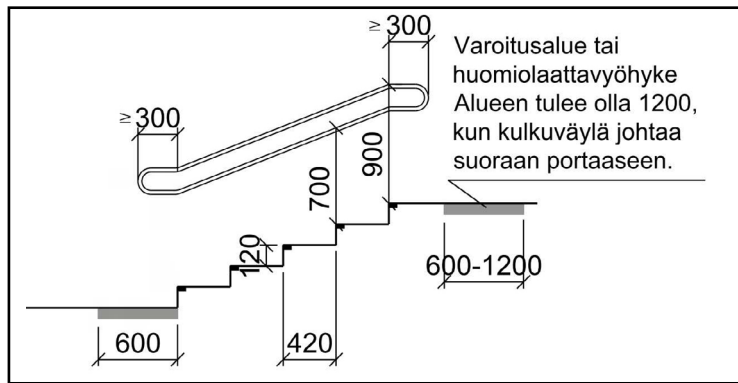
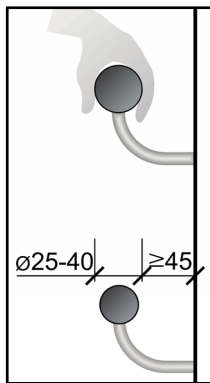
SuRaKu-ohjekortit

1. Suojatiet ja jalkakäytävät
2. Kävelykadut ja aukiot
3. Tasoerot
4. Julkiset piha-alueet
5. Puistokäytävät ja levähdyspaikat
6. Leikkipaikat
7. Pysäkkialueet
8. Tilapäiset liikennejärjestelyt

SuRaKu-kriteeritaulukot

Suojatien reunatuki, Ulkoportaat, Luiskat, Opaslaatat ja ohjaavat materiaalit, Erotteluraidat, Pysäkkikorokkeet, Saadesikourut ja -kaivot, Kulkupinnat, Suojatiemerkinnät, Käsijohteet, Kaiteet, Painonappipylväs, Suojatiemerkkipylväs, Istuimet, Pollarit ja ajoesteet jalkakäytävällä, Suojatien keskisaareke, Kohokartta, Varoitusalueet.

SuRaKu-ohjekortit ja esteettömyyskriteerit löydät pdf-muodossa internet-sivulta www.hel.fi/helsinkikaikille/

Portaat

Portaat tulee putoamisvaaran välttämiseksi mielellään sijoittaa kulkuväylän sivuun ja portaiden reunan tulee olla samansuuntainen tai kohtisuorassa kulkusuuntaan nähden. Portaissa ei saa olla avoaskelmia tai ulkonevia askelman nokkia, askelmien tulee olla identtisiä. Avoimen portaan alle kävely tulee estää esimerkiksi kaiteella tai reunatuella ja tunto- ja tummuuskontrastin omaavalla pintamateriaalilla. Sulanapitojärjestelmä tai kattaminen on suositeltava.

Portaan minimileveys on 1200 mm. Porraskorkeus tulee olla 120 mm, mikä soveltuu myös esim. reumaattisille. Ulkoportaissa suositeltava askelmitoitus on 2 x nousu + etenemä = 660 mm. Katetuissa tai lämmitetyissä portaissa käytetään sisätilan mitoitusta: 2 x nousu + etenemä = 630 mm. Lepotasanne on suositeltava 10–15 askelman välein. Havaittavuuden lisäämiseksi askelmien reunassa tulee olla 30–40 mm leveä tummuuskontrastiraita, joka toteutetaan kaksivärisellä rakenteella tai jyrsimällä ura ja täyttämällä se massalla. Maalaus ei kestä graniittiaskelmassa. Perustasolla portaita korjattaessa hyväksytään myös vain ylimmän ja alimman askelman reunan merkitseminen.

Käsijohteet ja kaiteet

Erikoistason tarviin aina käsijohde kahdella korkeudella molemmin puolin portaan tai luiskan ja välitasanteiden koko pituudelta. Perustasolla vähäliikenteisessä paikassa voidaan hyväksyä käsijohde vain yhdellä korkeudella. Leveissä portaissa ja luiskissa suositellaan käsijohdetta 2400 mm:n välein. Vaunuluiska on erotettava portaista käsijohteella. Käsijohteiden tulee jatkua vähintään 300 mm yli portaan tai luiskan molempien päiden. Suojakaide tarvitaan aina, jos tasoero on yli 500 mm. Portaiden keskikaiteena tai alle 500 mm:n tasoeroissa voidaan käyttää avokaidetta kunhan luiskassa kaiteen alareunassa on johde korkeudella 50 mm estämässä pyörätuolin pyörän tasolta lipeämistä.

Opaslaatat, ohjaavat materiaalit ja varoitusalueet

Opaslaattoja ja ohjaavia materiaaleja käytetään erikoistason alueilla reitin merkitsemiseen tai suojateistä, portaista, luiskista tai muista tasoeroista varoittamiseen. Opaslaatat ja ohjaavat materiaalit on esitelty ohjekortissa 1 Suojatiet ja jalkakäytävät. Varoitusalueita käytetään perustason alueilla vastaavasti varoittamassa suojatiestä, portaista tai tasoeroista. Varoitusalueiden pinnan tulee olla karkea. Lisätietoja löytyy Varoitusalueet-kriteeritaulukosta. Opaslaatoissa ja varoitusalueissa tulee olla päällysteestä selvästi erottuva tummuuskontrasti (keskiharmaan ja mustan/valkoisen eroa vastaava kontrasti).

Hissit

Pyörätuolin ja pyörällisen apuvälineen kääntymisen mahdollistamiseksi hissikorin vapaaksi mitaksi suositellaan 1340 x 1400 mm. Kun hissien oviaukot ovat vierekkäisillä sivuilla suositellaan hissien mitoiksi 1400 x 1400 mm. Pyörätuolin ja pyörillä varustetun kävelytelineen kääntymismahdollisuuden helpottamiseksi suositellaan käytettäväksi hissikoria, jonka mitat ovat 1500 x 1500 mm. Korin minimimitat ovat 1100 x 1400 mm. Oviaukon vapaan leveyden tulee olla vähintään 900 mm. Hissi on sopiva myös paarikuljetuksille mitoilta leveys 1100 mm, syvyys 2100 mm, nimelliskuorma 1000 kg. Hissin edessä tulisi olla tilaa sähköpyörätuolin kääntöympyrän verran, halkaisija vähintään 2500 mm (ehdoton minimi 1500 mm).